

Yıldırım GÜVEN
Afad Uzmanı

AFET YÖNETİMİNE Genel Bir Bakış

Afet yönetimi, beklenmeyen olaylara karşı hazır olmayı ve bu tür durumlara etkili bir şekilde başa çıkmayı amaçlayan bir disiplindir. Doğa kaynaklı afetler, teknolojik olaylar ve insan kaynaklı acil durumlar gibi olaylarla başa çıkma süreçleri, toplumları, kurumları ve bireyleri kapsayan savunma, hazırlık, müdahale ve iyileştirme aşamalarını içerir. Ancak, afet yönetimi sürecinde bir dizi zorlukla karşılaşmak kaçınılmazdır. İletişim eksiklikleri, kaynak kısıtlamaları, koordinasyon zorlukları ve toplumun hazırlıksızlığı gibi faktörler, bu zorluklar arasında yer almaktadır.

AFETLERDE KOORDİNASYON

Afetlerde koordinasyon, bilgi ve zaman yönetimi, bir afetin etkilerini en aza indirmek ve hızlı bir müdahale sağlamak adına çeşitli aktörlerin bir araya gelerek etkili bir iş birliği içinde olmalarını gerektiren kilit unsurlardır. Bu unsurlar, kamu kurumları, yerel yönetimler, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ve gönüllü gruplar arasında entegre bir çalışma yürüterek afetin etkilerine karşı daha etkin ve hızlı bir tepki verme kapasitesini arttırır.

Afet koordinasyonu, afet müdahalesinde rol alan tüm paydaşların

eşgüdüm içinde çalışmasını sağlar. Acil durum planlarının oluşturulması, kaynakların etkili bir şekilde dağıtılması ve hızlı karar alınması gibi süreçleri de kapsamaktadır. Bilgi yönetimi, sahadaki durumu doğru bir şekilde değerlendirmek, acil ihtiyaçları belirlemek ve kaynakları yönlendirmek için güncel ve doğru bilgilere erişimi içerir. Zaman yönetimi ise afet müdahalesinde geçen süreyi minimize etmeyi amaçlar, bu da hızlı bir tepki, kurtarma ve iyileştirme sürecini beraberinde getirir.

Afet yönetimi ve koordinasyonu, insan vücudundaki beyin gibi çalışmak durumundadır. İnsan beyninde uzuvlardan gelen bilgi ve sinyaller, beyin tarafından gözden geçirilip ilgili eyleme dönüştürülmelidir. Bazen insan beyni tek başına karar veremeyebilir, bu durumda bir başka kişi ile istişare ederek karar vermek zorunda kalabilir. Bu nedenle sağlıklı bir bilgi akışının sağlanması, bu bilgilerin kayıt altına alınması, raporlanması ve çözülmesi gereken sorunların bölümlere ayrılması önemlidir. Afet yönetimi de insan beynindeki yaklaşımından farklı değildir. Genel olarak süreçler birbirine benzerdir.

Ancak bu önemli unsurların etkin bir şekilde işlemesi sürecinde çeşit-

li zorluklarla karşılaşılabilir. İletişim eksiklikleri, farklı kuruluşlar arasındaki dil ve iletişim protokollerinin farklılıkları, etkili bir koordinasyonun önündeki engellerden biridir.

Kaynak kısıtlamaları, sınırlı finansal ve insan kaynakları afet müdahalesini zorlaştırabilir. Ayrıca zaman yönetimi zorlukları da, hızlı bir şekilde tepki vermenin ve afet sonrası iyileşme sürecini başlatmanın önündeki engeller arasında yer alır.

Bu nedenle, afet yönetimi sürecinde koordinasyon, bilgi yönetimi ve zaman yönetimi alanlarına odaklanmak, afet etkilerini en aza indirmek ve toplumları daha dirençli hale getirmek için hayati öneme sahiptir. Bu unsurlara odaklanan etkili bir afet yönetimi sistemi, toplumları, kurumları ve bireyleri afetlere karşı daha hazırlıklı hale getirebilir ve afet sonrası toparlanma sürecini hızlandırabilir.

AFET YÖNETİMİNDE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN HUSUSLAR

İlk 72 Saatin Önemi: Afet olduktan sonra olayın büyüklüğü ve etkilenen alan hakkında afetin ilk zamanında afet bölgesinden sağlıklı bilgiler getiremeyebilir ve afetin büyüklüğü tam

anlaşılabilir. Bu durum afetin ilk zamanında arama ve kurtarma ekiplerinin doğru yerlere odaklanamamasına neden olabilmekte ve etkili bir müdahaleyi zorlaştırabilmektedir. Bir afette en önemli etken zaman faktörüdür. Unutulmaması gereken afetin ilk 72 saatinin altın zaman dilimi olduğudur. Arama ve kurtarma faaliyetlerinin zamanla yarıştığı hızlı ve etkili yanıtın ne kadar önemli olduğu unutulmamalıdır.

Afet yönetiminde zamanın etkin kullanılması kararların geciktirilmeden alınması, uygulamaya konulması ve izlenilmesi afet bölgesindeki can ve mal kaybını asgariye indirecektir.

Organizasyon Eksikliği: Organizasyon eksikliği, afetlerde görev alan kurum ve kuruluşların afet sahasında etkin bir koordinasyonu ve düzeni sağlayamaması durumunu ifade eder. Bu durum, afet bölgesindeki sıkıntıların daha da artmasına neden olabilir. Afet anında hızlı ve etkili bir müdahale için gereken kaynakların etkili bir şekilde yönetilememesi, sahadaki operasyonların aksamasına ve zarar gören bölgelerdeki acil ihtiyaçların karşılanmasında gecikmelere yol açabilir.

Organizasyon eksikliği ayrıca farklı kurumlar arasındaki iletişim kopukluklarına ve iş birliği eksikliklerine de yol açabilir, bu da afet yönetimindeki sorunları derinleştirebilir. Bu nedenle, afetlere müdahale eden kuruluşların etkin bir şekilde örgütlenmesi ve koordine olmaları,

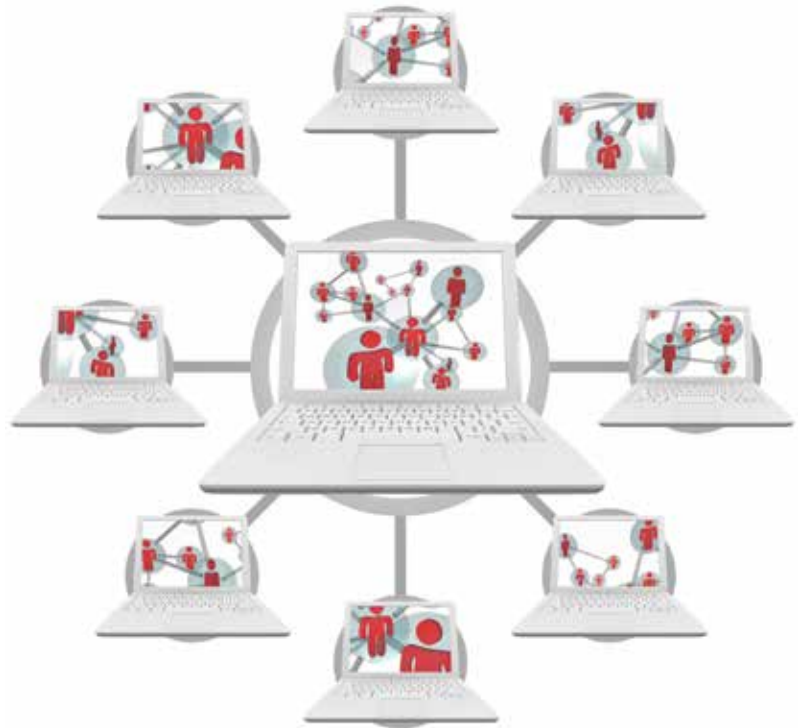
afet bölgesindeki zararı en aza indirmek adına kritik bir öneme sahiptir.

Tahliye Süreci: Güvenli bölgelere insanların tahliye edilmesi, travma geçirmiş afetzedelerin iyileşme sürecine katkıda bulunabilir. Afet bölgesi dışındaki illere ve sosyal tesislere yapılan tahliyeler, insanların moralini ve motivasyonunu yükselterek daha sağlıklı bir ortamda toparlanmalarına olanak tanıyabilir. Afetzedelerin afet sonrası psikolojik ve duygusal iyileşme sürecinde önemli bir rol oynamaktadır.

Büyük ölçekli afet sonrasında insanların güvenli bölgelere tahliyesi zor-

lu olabilir. Ulaşımındaki koordinasyon eksikliği, yetersiz tahliye planlaması ve halkın yeterince bilgilendirilmesi bu süreci daha da zorlaştırabilir.

Ekipmanların Bölgeye Sevki ve Lojistik Süreci: Afetin ilk zaman diliminde en önemli öncelik, insan kaybını en aza indirebilmek amacıyla malzemeleri ve ekipmanlarıyla birlikte arama-kurtarma ekipleri, Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi (UMKE) ve sağlık ekiplerinin planlı bir şekilde gönderilmesidir. Bu sıralamaya uyulmazsa, afet bölgesindeki zorluklar artarak çoğalacaktır.

Lojistik süreçleri ise sürekli olarak izlenmeli ve değerlendirilmelidir. Süreçlerdeki aksaklıklar hızlıca tespit edilmeli ve düzeltilmelidir. Lojistik yönetimi ancak değişen koşullara hızlıca uyum sağlayabilme ve esneklik gösterebilme yeteneğiyle başarılı olabilir.

Kara veya Demiryollarının Kullanımı: Bir afet sonrasında karayollarında hasarlar meydana gelebilmektedir. Yolların, viyadük, köprü ve tünellerin çökmesi veya hasar görmesi, çatlaklar ve yarıklar oluşması veya kapanması, heyelan ve kaya düşmesi gibi başlıca sorunlar, afet bölgesine ulaşmaya çalışan acil yardım ekipleri için zorluklar doğurabilir. Karayollarından sonra tren hatlarının zarar görmesi de ulaşım-daki sorunları artıracaktır.

Afetin ilk 72 saat içerisinde ulaşım-daki zorluklar nedeniyle arama kurtarma ekipleri ve malzemelerin bölgeye intikali sürecinde sıkıntılar-

la karşılaşılabilir. Bu durum en kritik müdahale süresi olan ilk 72 saatin, ulaşım aksaklıkları nedeniyle etkili bir şekilde kullanılmaması anlamına gelir; bu durum, afet müdahalesinin gecikmesine yol açabilir.

Afetle birlikte arama ve kurtarma ekipleri, itfaiye, sağlık personeli ve gönüllüler, olay yerine hızla ulaşmak için yollara çıkar. Ancak bu durum, ulaşım da yoğunluğa ve zaman zaman tıkanıklığa neden olabilir. Afet anında hızlı ve etkili müdahale, arama ve kurtarma ekiplerinin ve yardım malzemelerinin mümkün olan en kısa sürede olay yerine ulaştırılmasını gerektirir.

Havayolunun Kullanımı: Havaalanlarının kapanması, zarar görmesi, hava muhalefeti veya havalimanlarının kapasitesinin sınırlı olması, hava ulaşımını etkileyerek kurtarma ekiplerinin ve yardım malzemesinin afet bölgesine gönderilmesini sınırlandırabilir.

Hava koşulları da arama-kurtarma ve yardım operasyonlarını etkileyebilir. Sıcak hava, soğuk hava, yoğun yağış, buzlanma ve fırtına gibi hava koşulları, arama-kurtarma ve yardım ekiplerinin müdahale sürecini

etkileyebilir. Afet bölgesine hava yoluyla intikalde, AFAD Başkanlığı koordinasyonunda ve yol göstermesinde planlama öncelikli olarak ele alınmalıdır.

Denizyolunun Kullanımı: Özellikle kıyı şeridine yakın bölgelerde, deniz ve su yollarının etkin bir şekilde kullanılması, afet durumlarında hayati bir rol oynayabilir. Deniz taşımacılığının kullanılabilirliği, kara yollarının ulaşım güzergahlarını etkileyen afetlerde, hızlı ve etkili müdahalenin sağlanmasına olanak tanır. Bu bağlamda, deniz yolu ulaşımı için önceden hazırlık, tedbir ve kapsamlı bir planlama yapılması büyük bir önem taşır.

Denizyolunun kullanımı, afet bölgesine erişimi kolaylaştırabilir ve kurtarma operasyonlarının hızını artırabilir. Aynı zamanda, deniz taşımacılığı, kara yollarındaki olumsuz koşullar veya kapalı ulaşım güzergahları durumunda alternatif bir ulaşım yöntemi sunabilir.

Alternatif Güzergâh Kullanımı: Afet anında ana arterler dışında tali yolların da afet bölgesine ulaşım da kullanılabilmesi mümkündür. Ancak ekipler genellikle ana arterleri

Afetle birlikte arama ve kurtarma ekipleri, itfaiye, sağlık personeli ve gönüllüler, olay yerine hızla ulaşmak için yollara çıkar. Ancak bu durum, ulaşım da yoğunluğa ve zaman zaman tıkanıklığa neden olabilir.

tercih ettiğinden, bu durumda tali yollarda meydana gelen bir olumsuzluk tüm ekipleri etkileyebilir. Bu nedenle, tali yolların alternatif güzergâh olarak afet öncesi planlanması, ulaşımda pratik çözümler sağlayarak zaman kaybını önleyebilir.

Trafik açısından öncelikli olarak, arama ve kurtarma, tıbbi müdahale ekipleri ve araçları afet bölgesine intikal etmelidir. Güzergâh planlaması ve alternatif yolların belirlenmesi büyük önem taşımaktadır, bu konuda ilgili kurumlar tarafından planlama ve yönlendirme yapılmalıdır.

Yardımların Dağıtımı: Acil durum lojistik planları, yardım dağıtımının etkili bir şekilde gerçekleştirilmesi için önemli bir rol oynar. Stokların düzenli olarak kontrol edilmesi, yardım malzemelerinin sürekli olarak kullanıma hazır olmasını sağlar. İyi bir iletişim, yardım malzemelerinin hareketini ve dağıtımını kolaylaştırarak zamanında yardımın ulaşmasına katkıda bulunabilir.

Yardım malzemeleri, güvenli ve uygun depolama koşullarında tutulmalıdır. Depo yönetimi, malze-

melerin düzenli bir şekilde depolanmasını, kolayca bulunmasını ve ihtiyaç durumunda hızlıca dağıtımını sağlamak adına kritik bir unsurdur. Nitelikli lojistik personeli temin etmek için lojistik firmalarıyla iş birliği yapmak, malzemelerin etkili bir şekilde yönetilmesine yardımcı olabilir.

Ayrıca, modern teknolojinin kullanımı, lojistik yönetimini daha etkili

Acil durumlarda ihtiyaç halinde valilik kararı ile belirlenmiş bazı malzemelere, binalara (özel sektöre ait gıda depoları, barınmaya uygun binalar), araçlara ve arazilere geçici veya kalıcı el koyma uygulanması değerlendirilmelidir.

hale getirebilir. Takip sistemleri, envanter ve stok yönetimi yazılımları, iletişim araçları gibi teknolojik çözümler, yardım malzemelerinin izlenmesini, depolanmasını ve dağıtımını daha verimli kılabilir. Bu sayede acil durum lojistik süreçleri daha hızlı ve koordineli bir şekilde gerçekleştirilebilir.

Geçici veya Kalıcı El Koyma: Afetin ilk anlarında gıda erişiminde büyük zorluklar olabileceği göz önüne alınarak, yağmalamayı önlemek ve kamu güvenliğini sağlamak amacıyla, valilik kararı ile belirlenmiş büyük mağazalara halka dağıtılmak üzere malzemeler konusunda bedeli daha sonra sahiplerine ödenmek üzere 7269 sayılı Kanun hükümleri gereğince el konulabilir.

Ayrıca acil durumlarda ihtiyaç halinde valilik kararı ile belirlenmiş bazı malzemelere, binalara (özel sektöre ait gıda depoları, barınmaya uygun binalar), araçlara ve arazilere geçici veya kalıcı el koyma uygulanması değerlendirilmelidir.

Uluslararası Yardımlar: Büyük ölçekli afetler genellikle uluslararası yardım gerektirir. Uluslararası iş birliği ve yardımlaşma, kaynakları artırılabilir ve etkili bir müdahale sağlayabilir. Emniyet açısından istihbarat ve güvenlik tedbirleri alınmak kaydıyla uluslararası iş birliğine açık olmak ve gelen dış yardımların koordinasyonu büyük önem arz etmektedir.

Farklı uluslardan gelen yardım ekipleri arasında, yerel toplumla iletişimde ve diğer kuruluşlarla koordinasyonda eğitilmiş ve tecrübeli kamu personelinin görevlendirilmesi, farklı dil ve kültürleri anlama yeteneğiyle iletişimde kilit bir rol oynar ve etkili olabilir. Bu sayede gelen uluslararası ekipler güvenlik ve istihbarat açısından kısmen de olsa kontrol altında tutulmuş olur.

Hastanelerin hasar görmesi, ilaç ve tıbbi malzeme eksikliği gibi faktörler, sağlık sisteminin sürdürülebilirliğini tehlikeye atabilir.

Barınma Sorunları: Afet sonrasında evsiz kalan insan sayısı artabilir ve barınma, yiyecek ve temel ihtiyaçlara erişimde zorluklar ortaya çıkabilir. Yardım planlanırken şehir merkezi ve kırsal kesim aynı anda düşünülmeli, incinebilir gruplar, yaşlılar ve kimsesiz kalan çocuklar unutulmamalıdır.

Geçici barınakların kurulması ve bu insanlara güvenli bir yer sağlanması önemlidir. İlin risk durumuna göre planlarda belirlenen altyapısı hazır toplanma çadır kent ve konteyner kent alanlarının afet öncesinden belirlenmiş olması, iyileştirme işlemlerini hızlandırabilir.

Güvenlik Sorunları: Afet sonrası arama ve kurtarma çalışmalarına yoğunlaşıldığı dönemde güvenlik durumları göz ardı edilmemelidir. Afet bölgesinde güvenlik zafiyeti olacağını düşünen kişiler, terör örgütleri, dış istihbarat kaynaklı gruplar veya kötü niyetli bireylerin ev ve iş yerlerini yağmalama potansiyeli göz önünde bulundurulmalıdır. Devlet otoritesinin güvenlik zafiyeti izlenimi verilmemeli ve afetzedelerin güvenliği için önlemler artırılmalıdır. Cezaevleri, tutukevleri, ruh ve sinir sağlığı merkezlerindeki mahkûmlar ve hastaların kaçabileceği veya sorunlara neden olabileceği bilinmelidir.

Değerli emtiaların bulunduğu yerlerde, güvenlik tedbirleri artırılmalıdır. Bankalar, kuyumcular, döviz büroları, müzeler, ören yerleri, alışveriş merkezleri, fabrikalar, depolar ve mağazalar yağmalanma riskine karşı korunmalıdır. Ayrıca afet bölgesinde tarihi eser hırsızlığından çocuk kaçırmaya ve organ ticaretine kadar çeşitli olayların olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

Elektrik kesintileri, sokak aydınlatmasının olmaması, internet bağlantısının kesilmesi ve güvenlik kameralarının çalışmaması güvenlik riskini artırabilir. Elektrik sistemi ve iletişim altyapısının zarar görmesi, arama ve kurtarma ekipleri, sağlık ekipleri, kolluk kuvvetleri ve vatandaşlar arasındaki iletişimi zorlaştırabilir. Afetler temel hizmetlere zarar vererek normal yaşamı sürdürmeyi zorlaştırabilir. Çökme riski olan binalar ve yangınlar da insanların hayatını tehlikeye atabilir.

Ayrıca afet sonrası oluşabilecek hukuki sorunlar için enkazlardan numune ve karot alınmalı, afette hayatını kaybeden vatandaşların kimlik ve DNA tespitleri yapılmalıdır.

Sağlık Hizmetleri: Afetlerde ortaya çıkan ölümler, yaralanmalar ve sağlık sorunları, acil tıbbi yardım ve sağlık hizmetlerine erişimde sıkıntılar yaratabilir. Hastanelerin hasar görmesi, ilaç ve tıbbi malzeme eksikliği gibi faktörler, sağlık sisteminin sürdürülebilirliğini tehlikeye atabilir.

Yaralanmaların yanı sıra, hijyen koşullarının bozulması hastalıkların yayılma riskini artırabilir. Hijyen ve salgın hastalık için ilgili kurum ve kuruluşlarca tedbirlerin ivedi alınması gerekmektedir. Ayrıca afet bölgesinde ölen hayvanlar için hijyen açısından önlemler alınmalı, sahihsiz hayvanlar için barınacak alanlar oluşturulmalıdır.

Raporlama ve Kayıt Tutulması:

Afetin gelişimi ile ilgili raporlamaların ve kayıtların düzgün tutulması gerekmektedir. Afetlerde yapılan, yapılamayan ve çözülmesi gereken sorunlar günlük raporlanarak ilgili kurum ve kuruluşların en üst yetkililerine bildirilmelidir. Böylelikle tıkanan ve çözülemeyen sorunlar en kısa sürede çözüme kavuşturulacaktır.

Afetin bitiminden sonra yapılan faaliyetlerin gözden geçirilerek değerlendirme raporunun hazırlanması da gerekmektedir. Böylelikle bilgi ve tecrübe paylaşımı kayıt altına alınarak kurumsal hafıza ve kayıtlar oluşturulmuş olacaktır.

Personel ve Ekip Ruhü: Farklı kurum ve kuruluşlardaki çeşitli uzmanlık alanlarına sahip yönetici ve personelin, afet anında tek bir ekip ruhuyla hareket etmesi ve iş birliği yapması kritik öneme sahiptir. Bu uyumun sağlanabilmesi için, afet öncesi hazırlık aşamasında bu personelin merkezlerde bulunması ve iş birliği içinde olması gerekir.

Afet Müdahale Merkezlerinde, kurum ve kuruluşların yetkili, tecrübeli ve etkin personelinin görev alması, afetlere müdahalede daha etkin bir koordinasyonun sağlanmasına katkı sağlayacaktır. Tecrübesi yeterli olmayan, etkinliği sorgulanabilir veya kendi kurumunun imkân ve kabiliyetini bilmeyen kişilerin bu merkezlerde görev alması, daha etkili karar alınmasını geciktirebilecek olumsuzlukları beraberinde getirebilir.

Afet yönetimi karar mekanizmasında çok başlılığın ve yönetici fazlalığının olması, afetin yönetiminde ve koordinasyonunda zorlukları da beraberinde getirecektir.

Afet yönetiminden sorumlu kurum ve personelinin afet bölgesindeki tavsiye ve yönlendirmelerinden az yararlanması veya afet tecrübesi olmayan personel ve idarecilerin öne çıkması durumunda, afet yönetiminin başarısı düşecek ve akut dönemin daha ağır geçmesine sebep olacaktır.

Afette Görev Alan Personelin Sorunları: Afetlerde görev alan personelin barınma, iâşe ve lojistik işlemlerinin aksamaması büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle, afet

Afet yönetimi karar mekanizmasında çok başlılığın ve yönetici fazlalığının olması, afetin yönetiminde ve koordinasyonunda zorlukları da beraberinde getirecektir.

grupları tarafından lojistik birimleri aracılığıyla görev alan personelin barınma ve iâşe işlemlerinin düzenli bir şekilde gerçekleştirilebileceği bir ortamın oluşturulması, personelin işe odaklanmasında verimliliği artıracaktır.

Görev alan personelin barınma, yemek ve dinlenme ihtiyaçlarının giderileceği güvenli alanlar oluşturulmalıdır. Bu alanlar için afet bölgesinde hasar almamış kamu ve özel eğitim kurumları, yurt binaları gibi yerler kullanılmalıdır. Bu tür yerler, afet hizmetlerinde çok amaçlı kullanım ihtiyacını giderecek potansiyele sahiptir.

Afet bölgesine görevlendirilecek personele hava durumu, arazi koşulları ve diğer faktörler göz önüne alınarak uyku tulumu, powerbank, termal kıyafet vb. gibi ekipmanlar sağlanması personelin etkinliği artıracaktır.

TAMP Tatbikatları: Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) kapsamında farklı kurum ve kuruluşlar ile paydaşların afet durumlarında gerçekleştirecekleri faaliyetler ve iş birliği esasları belirlenmiştir. Bu planlar doğrultusunda, afet öncesi ve afet anında karşılaşılabilecek sorunların

ortaya konulması amacıyla düzenli tatbikatlar yapılmalıdır.

TAMP'ın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için, görevlendirilecek personelin yetkili, etkin, eğitilmiş ve tecrübeli olması önemlidir. Merkezlerde, özellikle kurumlar, kuruluşlar ve İl Afet ve Acil Durum Yönetim merkezlerinde afet tecrübesi yaşamamış personelin görevlendirilmesi, afet koordinasyonunda zafiyet oluşturabilir.

Afet öncesi hazırlık çalışmaları çerçevesinde tatbikatlar önceden planlanmalı, yapılmalı ve kontrol edilmelidir. Bu planların sahada etkili olabilmesi için afet öncesi kullanılacak araç, gereç ve malzemenin uygun şekilde belirlenmesi, lojistik altyapının düzenlenmesi ve buna yönelik bütçe ayrılması gerekmektedir. Bu adımların atılması, afet durumlarında etkili bir mücadele stratejisi oluşturulmasına katkı sağlayacaktır.

Afetlerde İletişim: Etkili bir koordinasyon ve afet müdahalesi için iletişim, en kritik faktördür. Afet döneminde, basın yayın organlarıyla etkili iletişim ve sosyal medyanın yönetimi hayati önem taşır. Halka doğru ve güncel bilgiler ulaştırılmalı, toplumda karamsarlık, panik ve kargaşanın artması önlenmelidir. Aynı zamanda arama kurtarma ekipleri arasında ve farklı düzeydeki yönetim birimleri arasında etkili iletişim kurulmalıdır.

Ayrıca tüm kurumlar, kuruluşlar ve sahadaki ekipler arasında güçlü bir iletişim altyapısı kurulmalı, acil durum haberleşme sistemleri etkin bir şekilde kullanılmalı ve bilgi akışı sürekli olarak güncel tutulmalıdır. Kimin kiminle nasıl iletişim kuracağı, hangi raporları takip edeceği veya iş akışını nasıl sürdüreceği önceden belirlenmeli ve personel buna göre eğitilmelidir. Bu önlemler, afet

durumlarında hızlı ve etkili bir müdahalenin sağlanmasına katkı sağlayacaktır.

Etkili bir iletişim altyapısı, kurumların ve STK'ların birbirleriyle, afet koordinasyon merkezleriyle ve diğer afet müdahale birimleriyle etkili bir şekilde iletişim kurmalarını sağlar. Güncel bilgi akışı ve koordinasyon, etkili bir afet müdahalesini destekler ve faaliyetleri düzenli olarak raporlamayı gerektirir.

Ekonomik Kayıp ve İşsizlik: Afetler, çeşitli ekonomik kayıplara sebep olmakta, insani yardım faaliyetleri, konteyner temini, nakdi yardımlar ve hasar gören binaların yeniden inşası, onarımı ekonomiyi doğrudan etkilemekle birlikte afet nedeniyle oluşacak işsizlik, vergi kayıpları ve diğer durumlar dolaylı yoldan ekonomiyi olumsuz etkilemektedir. Afet bölgesinde vergi, sosyal güvenlik ve banka borçları acil olarak ertelenmelidir.

SONUÇ

Afetlerin değil, teknik ve usulüne uygun inşa edilmeyen çürük bina ve yapıların can ve mal kaybına yol açması, gerçekten ciddi bir sorun teşkil etmektedir. Bu nedenle çok katlı yapıların inşasında sıkı önlemlerin alınması ve belediyelerce verilen imar izin ve planlarının titizlikle kontrol edilmesi, güvenli ve dayanıklı yapıların oluşturulması için önemlidir. Bina yapımlarının titizlikle kontrol edilmesi, güvenlik standartlarına uyulması, potansiyel riskleri en aza indirmek açısından kritik bir rol oynar. Bu şekilde, gelecekteki olası risklerin minimize edilmesi mümkün olacaktır.

Afet yönetimi sürecinde karşılaşılan sorunların üstesinden gelmek, etkili bir koordinasyon, bilgi yönetimi ve zaman yönetimi sağlamak,

Yerel Kaynakların Kullanımı: Afetin olduğu bölgede yerel kaynaklar ve personel kapasitesi de değerlendirilmelidir. Yerel topluluklar ve kuruluşlarla iş birliği yapmak, afet müdahalesinde daha etkili bir lojistik sağlayabilir. Akaryakıt sıkıntısı olabileceği düşünülerek gerekli tedbirler ivedi alınmalıdır. Hasar tespiti için deneyimli teknik personel ve uygun ekipman görevlendirilmeli ve enkaz kaldırma faaliyetleri için önceden belirlenmiş alanlar özenle planlanmalıdır.

Gönüllü STK'lar: Afet öncesinde akredite edilmiş gönüllü STK'lar, belirli bir eğitim ve hazırlık sürecinden geçirilmelidir. Afet bölgesinde koordinasyonun AFAD başkanlığında olduğu unutulmamalı, gönüllü STK'ların görev ve sorumlulukları net bir şekilde belirlenmelidir.

Tüm Kurumların Ortak Çalışması: Afetler sadece AFAD başkanlığının tek başına mücadele edeceği bir

konu değildir. Ülkedeki tüm kurum ve kuruluşlar, kendi branşları ve konularına göre ortak çözümler üretebilir ve müdahale edebilir. Su, gıda, ilaç gibi temel ihtiyaçların eksikliği afetzedeler arasında sorunlara yol açabilir. Bu nedenle, insansız hava araçları (İHA) veya mobil haberleşme baz istasyonları gibi çözümler, iletişim ihtiyaçlarının acil olarak karşılanmasına yardımcı olabilir.

Eğitim Durumu: Afetler, eğitim kurumlarını ve öğrencileri etkiler. Afet bölgesinde yer alan üniversitelerin, okulların ve eğitim kurumlarının kapanması, öğrencilerin eğitim kaybına uğramasına yol açar.

Afet sonrasında eğitim faaliyetlerinin aksamaması için okullar resmi olarak belirli bir dönem tatil edilmeli, konteyner okullar kurulmalı, üniversite öğrencileri başka üniversitelere nakledilmeli ve öğrenci yurtlarına yerleştirilmesi planlanmalıdır.

toplumların afetlere hazırlıklı olmalarını ve afet sonrası toparlanmalarını hızlandırmak için kritik öneme sahiptir. Bu bağlamda, afet yönetimi sürecini güçlendirmek

için devlet kurumları, yerel yönetimler, uluslararası kuruluşlar, sivil toplum kuruluşları ve bireyler arasında iş birliği ve koordinasyonu arttırmak önemlidir.

KAYNAKÇA

- AFAD. (2018). Türkiye'de Afet Yönetimi ve Doğa Kaynaklı Afet İstatistikleri. Site: https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/35429/xfiles/turkiye_de_afetler.pdf
- AFAD. (2022). Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP). Site: <https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/e-Kutuphane/Planlar/TAMP.pdf>
- Dodanlı O. (2023). Dirençli Kentlerin Oluşturulması ve Afet Risklerinin Azaltılmasında Yerel Yönetimlerin Rolü. İdarecinin Sesi Dergisi. 212. Sayı Mart-Nisan 2023. Sayfa 17-22.
- Erkal, T. ve Değerliyurt M. (2009). Türkiye'de Afet Yönetimi. Eastern

Geographical Review. Cilt: 14 Sayı: 22, Sayfa 147-164.

İncealtın, O. (2023). Acil Afet Yönetiminde Önemli Sorunlar – Acil Tıp Uzmanları Derneği (ATUDER). Site: http://file.atuder.org.tr/_atuder.org/fileUpload/5DuHkdQ1EA3e.pdf

Öztürk, N. (2003). Türkiye'de Afet Yönetimi: Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm. Zonguldak Karaelmas Üniversitesi. Çağdaş Yerel Yönetimler. Cilt:12, Sayı:4. Sayfa 42-64.

Yılmaz, A. (2012). Türkiye'de Afetlerde Karşılaşılan Sorunlar. Dumlupınar Üniversitesi. Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi. Cilt: 1, Sayı:1.